

29. 4. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Klaus zákon o Benešovi v lhůtě nevetoval, začne tak platit

Václav Klaus nevetoval v zákonem dané lhůtě kontroverzní zákon o zásluhách prezidenta Edvarda Beneše o stát. Zákon o dvou větech, který počátkem dubna prosadila Poslanecká sněmovna přes veto Senátu, tak začne platit, i když ho prezident ani nepodepsal. O rozhodnutí hlavy státu o zákonu, který se týká i sporů mezi Čechy a Němci o význam Beneše pro evropské dějiny, informoval ČTK mluvčí Hradu Petr Hájek.

Nový zákon má pouhé dva paragrafy. První říká, že "Edvard Beneš se zasloužil o stát". Druhý říká, že zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Podle Hájka je evidentní, i ze způsobu jednoznačného přijetí této předlohy v Poslanecké sněmovně a naopak jeho jednoznačným zamítnutím v Senátu, že "jde o velmi netypický a zvláštní zákon, na který se názory české veřejnosti i politiků velmi různí".

Prezident je podle něj přesvědčen o tom, že by mělo být samostatné vytváření názorů na historické události, staré desítky let, ponecháno na každém občanovi. "K tomu není třeba stvrzení těchto názorů formou zákona. Prezident proto nepovažoval za nutné zákon podepsat, i když rezolutně odmítá útoky na prezidenta Edvarda Beneše, ke kterým v poslední době v některých sousedních zemích, ale bohužel i u nás dochází," sdělil Hájek ČTK.

Beneš je po svém předchůdci Tomáši Garrigue Masarykovi druhou hlavou státu, jejíž zásluhy ocenil parlament zvláštním zákonem. Zásluhy Masaryka oceňuje zákon z roku 1930. Slova, že T. G. Masaryk se zasloužil o stát, jsou vytesána do desky u vchodu do sněmovny.

Schválení zákona o Benešovi provázela v parlamentu emotivní rozprava, v níž se zastánci a odpůrci předlohy přeli o to, zda má význam zásluhy Beneše zvláštním zákonem oceňovat. S iniciativou vydání speciálního předpisu přišla skupina tří levicových poslanců. Mezi kolegy v lavicích dolní komory získali podporu. Předlohu však do sněmovny vrátili senátoři. Podle nich nelze uzákonit výklad dějin a větu o Benešových zásluhách o stát učinit právně závaznou i pro ty, kteří s tímto hodnocením nesouhlasí. Veto Senátu poslanci přehlasovali 13. dubna.

Prezident dal nedávno najevo, že se mu zákon nezamlouvá i s ohledem na ocenění zakladatele státu Masaryka. "Postavení Masaryka bylo, je a bude zcela unikátní, neopakovatelné a přiřazovat k němu jakéhokoli jiného prezidenta je omylem, chybou a trošku takovou schválností a zbytečností," uvedl Klaus v České televizi.

Po přehlasování senátního veta poslance ostře odsoudily Rakouský sudetoněmecký landsmanschaft a německý Svaz vyhnanců (BdV). Předsedkyně německého Svazu vyhnanců, který zastřešuje všechny vysídleňkové organizace ve Spolkové republice, Erika Steinbachová Klause tehdy vyzvala, aby "hanebný zákon" odmítl.

V Benešovi vidí vysídleňkové spolky v první řadě politika, který svou poválečnou prezidentskou legislativou, takzvanými Benešovými dekrety, umožnil odsun sudetských Němců a konfiskaci jejich majetku. Historici ale poukazují na to, že dekrety jsou jen o majetkových konfiskacích, nikoli o

odsunu, který byl ze všech východoevropských zemí, včetně Maďarska, umožněn rozhodnutím vítězných mocností.